

stofnana heilbrigðisþjónustunnar, netpóst og heimasíðu, ný rekstrarform og kennslu og gæðapróun. Þetta er nauðsynlegt að ræða svo við getum áttað okkur betur á því hvað við viljum.

Félagið hefur lengi verið mjög virkt í fræðslu- og símenntunarmálum heimilislækna. Það átti frumkvæði að því að koma á prófessorsstöðu í heimilislækningum við Háskóla Íslands 1991 og greiddi hluta af henni. Það vann að marklýsingu fyrir framhaldsnám í heimilislækningum sem gefin var út 1995. Við eigum líka skráningarkerfi fyrir símenntun. En eins og ég sagði hefur félagið verið mjög upptekið af kjaramálunum en nú ætlum við að breyta um áherslur. Það ríkir meiri bjartsýni nú meðal heimilislækna en verið hefur í mörg ár.“

– En það hefur ýmislegt verið að gerast í kjaramálunum. Þið voruð til dæmis að fara undan kjaranevnd og endurheimta samningsréttinn. Hvernig er staðan í kjaramálunum?

„Það ríkir almenn ánægja með að við skulum loksins vera komin með sambærileg laun og sérfræðingar á sjúkrahúsum en það komst í gegn fyrir rúmu ári. Það á hins vegar enn eftir að taka á réttindum okkar. Við erum enn innan girðingar og getum bara unnið á einum vinnustað, það er innan heilsugæslunnar. Kerfi lækna utan heilsugæslunnar hefur verið lokað í 15 ár og enginn komist inn í það. Yngstu lækarnir sem starfa sjálfstætt eru komnir á sextugsaldur. Samt hefur ríkt miklu meiri friður um það kerfi en heilsugæsluna og það segir sína sögu.“

Sjálfsagður valkostur

Viljayfirlýsingu ráðherra frá því fyrir réttu ári ber oft á góma í máli heimilislækna enda telja þeir hana skipta sköpum um framtíð greinarinnar. Um hana er fjallað sérstaklega hér í opnunni en ég spurði Elínborgu hvaða augum heimilislæknar lítu baráttuna fyrir því að fá ráðherra til að standa við orð sín.

„Við lítum ekki á þessa baráttu fyrir leyfi til að starfa sjálfstætt sem baráttu fyrir hærri launum. Slík þjónusta á ekki að vera dýrari en sú sem veitt er á heilsugæslustöðvunum. Þetta á að vera valkostur fyrir heimilislækna því það hentar ekki öllum að vinna í kerfi eins og heilsugæslunni. Innan stéttarinnar ber töluvert á útbruna og menn hafa verið að skipta yfir í aðrar sérgreinar. Menn gefast upp og hluti af ástæðunni fyrir því er að þeim finnst þeir vera bundnir á bás.“

Reynsla kollega okkar á Norðurlöndum sýnir að menn þrífast betur þar sem þeir hafa val um það hvernig þeir haga vinnu sinni. Í Danmörku starfa heimilislæknar sjálfstætt, hafa sitt samlag og ráða hvernig þeir starfa, og þar er starfsánægjan mest. Í Noregi var tekið upp nýtt kerfi sem byggir á því að heimilislæknar geta valið hvernig þeir starfa og þar hefur starfsánægjan aukist. “

– Þið eruð sem sagt ekki að biðja um leyfi til að fara út og mjólka kerfið að vild?

„Nei, ef einhver er ólíklegur til þess þá er það heimilislæknirinn,“ sagði Elínborg Bárðardóttir formaður FÍH.

Hvað líður viljayfirlýsingu heilbrigðisráðherra?

EINS OG fram kemur í viðtalinu við Elínborgu var samþykkt ályktun á aðalfundi FÍH þar sem fundurinn lýsir ánægju sinni með viljayfirlýsingu heilbrigðisráðherra enda er það „skoðun FÍH að slík uppbygging sé forsenda þess að sérgreinin heimilislækningar standi jafnfætis öðrum sérgreinum. Aðalfundurinn mótmælir þeirri tölfræði sem orðið hefur á að samningaviðræður um þjónustu sjálfstætt starfandi heimilislækna hefjist. Fundurinn telur brýnt að strax verði gengið til samningaviðræðna þannig að trúverðuleiki viljayfirlýsingar heilbrigðisráðherra skaðist ekki.“

En hver er staðan í málinu núna að mati Elínborgar?

„Eftir viljayfirlýsingu ráðherra skipaði LÍ – sem er okkar stéttarfélag – samninganefnd og hún kom saman í janúar. Hún fundaði með ráðuneytismonnum í vor og þar var ákveðið að nefndin setti fram kröfugerð í málinu. Hún var lögð fram í ágúst og síðan hefur ekkert gerst. Það hefur enginn talað við þessa samninganefnd. Þess vegna fórum við þrjú frá FÍH á fund ráðherra um miðjan nóvember til að ýta á eftir því að eitthvað gerðist í málinu. Þar kom fram að ráðuneytismenn töldu sig þurfa að biðja eftir úttekt heilsugæslunnar á þörfinni fyrir heimilislækna. Sú úttekt lá fyrir í september en samt gerðist ekkert. Þeir töluðu líka um að ekki væri til neitt fé á fjárlögum til að semja um en við bentum þeim á að samkomulagið hefði verið alveg óháð því hvort til væru peningar eða ekki, þetta væri réttlætismál sem brýnt væri

að vinna í. Lágmarkið væri að menn ræddu saman.“

Niðurstaðan varð sú að ráðherra beindi því til samninganefndar sinnar að halda fund með okkur. Vonandi verður sá fundur haldinn fyrr en síðar því ef ekkert gerist í málinu hljótum við að velja því fyrir okkur hvort ráðherra hafi yfirleitt meint nokkuð með þessari viljayfirlýsingu. Það er ekki gott ef ekki er hægt að treysta orðum ráðherra,“ sagði Elínborg.

Umræður á alþingi

Þann 12. nóvember síðastliðinn, daginn fyrir fund FÍH með ráðherra, urðu nokkrar umræður um stöðu málsins á alþingi þegar Margrét Frímansdóttir spurði Jón Kristjánsson hvort búið væri að semja við heimilislækna um sjálfstæðan rekstur heilsugæslustöðva og ef ekki, hvenær þess væri að vænta.

Í svari sínu rakti ráðherra gang málsins með svipuðum hætti og Elínborg gerði hér að framan en greindi einnig frá úttekt heilsugæslunnar á þörfinni fyrir heimilislækningar á höfuðborgarsvæðinu. Þar kom fram að þörf er fyrir 20-21 lækni í viðbót við þá sem nú eru að störfum í heilsugæslunni. Fyrirhugað er að bæta við 16 læknum á næstu árum – sex í Kópavogi, fimm í nýrri stöð í Vogar og Heimahverfi, þremur í Árbæ og tveimur í Grafarvogi. Þá þarf að bæta við fimm heimilislæknum og það er væntanlega það sem ráðherra ætlar að vinna sér í á næstunni.